

Per Ole Israelsen
Alta

9. mars 2012

Klima- og forurensningsdirektoratet
Postboks 8100 Dep
0032 Oslo

HØRINGSUTTALELSE TIL SØKNAD OM UTSLIPPSTILLATELSE FOR NUSSIR ASA

Jeg viser til høring av søknad om tillatelse til drift av kobbergruve i Kvalsund i Finnmark og har her merknader til denne.

Dumping og forgiftning?

Konsekvensutredningen beskriver en rekke kritiske skadeeffekter på Repparfjorden. Blant disse er:

- Utryddelse av livet på bunnen av Repparfjorden (kapittel 6.8.4)
- Fisk vil bli borte fra området (kapittel 6.9.1)
- Human eksponering av tungmetaller nær grenseverdi for skadelige konsentrasjoner gjennom fisk som spises (kapittel 6.9.1)
- Spredning av stoffer med giftighet utover i fjorden (kapittel 6)
- Permanent gjenfylling av gyte- og fiskeområder

Konsekvensutredningen begrenser seg til en tidshorisont på 15-25 år. Deponiområdet som er beskrevet i utredningen har begrenset kapasitet. Videre gruvedrift ut over 15-25 år forutsetter derved ytterligere gjenfylling og forurensning av fjorden. Konsekvensutredningen påstår at det foreslåtte deponiområdet er det eneste egnete området i fjorden; andre områder av fjorden er derved enda mindre egnede for fremtidige deponimuligheter.

Utvinningselskapet har i andre sammenhenger reklamert med at gruvedriften kan være i ti ganger lengre tid enn det som søkes om nå. Med samme utslippsmengder i hele perioden vil avgangsmassene i praksis fylle hele fjorden til bredden.

Konsekvensene for folks bruk og nytte av fjorden nå og i fremtiden virker sterkt underestimert. Utslipp av avgangsmasser fra gruveindustrianlegget til fjorden vil frata befolkningen i og utenfor Kvalsund tilgang til en av kommunens betydeligste verdier; ren fjord.

Konsekvensutredningen tar for seg forslag til oppfølgende undersøkelser og noen mulige avbøtende tiltak (deriblant i kapittel 6.8.5 og 6.9.4). For å sikre etterlevelse av anbefalingene må disse stilles som krav i en utslippstillatelse. I tillegg må det settes kriterier med vilkår om periodisk oppfølging hvor det beskrives hva som kreves hvis kriteriene brytes.

I bakgrunns materialet er det vurdert et utslipp på 57 meters dyp (kapittel 6.8.2). I søknaden er dette endret til 30 meters dyp. Det er lett anta at dette vil medføre spredning av avgangsmasser i høyere vannlag og over vesentlig større arealer. Er formålet å ytterligere minimere kostnader for gruveselskapet på bekostning av naturmiljø og folks bruk av fjorden?

Det er praktisk mulig å bli kvitt vesentlige deler av avgangsmassene ved gjenfylling av gruvene etter hvert som de blir ferdig utvunnet. Tiltakshaver har valgt å ikke se nærmere på hvordan gjenfylling kan løses i gruvene i Nussir og på Ulveryggen. Det må stille krav til gjenfylling av gruvene for å redusere behovet for annen håndtering av avgangsmassene.

Søknaden om utslippstillatelse ser ikke ut til å legge noen vesentlige begrensninger på utslippet. For å gi minimere de katastrofale negative konsekvensene fra anlegget må det stilles krav til mindre miljø-ødeleggende håndtering av overskuddsmassene. Gjenfylling av gruvene vil vesentlig redusere behovet for alternativ håndtering av avgangsmassene.

Sikring over gruvene

For å sikre varig trygg ferdsel over underjordsgruvene må det stilles klare krav til gjenværende fjell mellom tak i gruve og opp til bakkenivå. Kravene må sørge for å fjerne risiko for sprekker og sammenbrudd.

For å hindre at gruvene senker vannstand i vann og vassdrag i området må det stilles krav til sikring mot lekkasjer. Dette gjelder blant annet Saltvannene, Kvalsundvassdraget, Asavannet, Langvannet, Stangvannet, 213 og Nossor/Nussirjavre.

I konsekvensutredningen (kapittel 1.4.5) beskrives behov for:

- tykkelse på kronepilar (gjenværende fjell mellom tak i gruve og opp til bakkenivå).
- geologiske vurderinger før og underveis i gruvedriften
- oppfølging av vannførende slepper i berget og mulig behov for injisering av sement for å tette disse ved behov

I utredningens risiko- og sårbarhetsanalyse fremkommer vurdering av uønskede hendelser og anbefalte tiltak (kap 8.4). Det står blant annet at *”For å sikre at sprekkdannelser og sammenbrudd i gruvene ikke medfører konsekvenser for overflaten vil det settes igjen en kronepilar på ca 25 meter.”*

For senkning av vannstand i vann og vassdrag i områdene rundt gruvene står det (kap 8.4) blant annet at det må *”gjennomføres en strukturgeologisk undersøkelse i overflaten, kombinert med en bergmekanisk undersøkelse.”* Generelt sies det at *”det er lite sannsynlig med naturlige slepper i overflaten som vil gi særlig lekkasjer mot et bergrom 25 til 30 m under overflaten.”*

For å sikre vassdrag og landareal mellom Repparfjord og Kvalsund under eventuell gruvedrift og for all ettertid, må kravene som er anbefalt i konsekvensutredningen stilles i en eventuell tillatelse til gruvedrift. Det må settes av 30 meter kronepilar med gjenværende fjell over gruverom. Før utsprengning må det gjennomføres strukturgeologiske og bergmekaniske undersøkelser for å avklare eventuelle behov for ytterligere tykkelse på kronepilar. Tiltakshaver må ha beredskap og plan for umiddelbar tetting av vannførende slepper og for sikring av svakheter i fjellet.

Ressursutnytting

Konsekvensutredningen nevner en rekke fullgode alternativer for fullstendig håndtering av avgangsmassene (kapittel 6.14):

- kyst- og flomvern i Nederland
- utvinning av fosfor og kalium
- oppfylling av andre områder (industriområder, trafikkareal, flyplass)
- asfaltproduksjon
- betongproduksjon

Dessverre går ikke konsekvensutredningen inn på å vurdere disse mulighetene i forhold økonomi og praktisk gjennomføring. Alle alternativene vil kunne medføre en netto kostnad blant annet på grunn av transport. Men uten nærmere analyser utelates muligheten for å vurdere hvordan alternativene slår ut både for selskapet, samfunn, miljø og på annen måte. Praktisk kunne transport av avgangsmassene blitt gjennomført med lektring til områder hvor ressursen kan benyttes.

Før det vurderes tillatelse til utslipp fra kobberindustrianlegget, må det stilles krav om reelle utredninger av alternativ utnyttelse av avgangsmassene.

Konklusjon

Hvis det ikke stilles krav til gjenbruk og tilbakefylling av avgangsmassene, vil all vesentlig kort- og langsiktig risiko ved prosjektet tas av Kvalsund med dramatiske konsekvenser for folk og natur. Klare begrensninger på håndteringen av avgangsmassene må stilles, selv om det vil gå på bekostning av utbyttene til eierne av utvinningsforetaket.

Hilsen

Per Ole Israelsen